

103752.
9.IX.1952.

Predmet: Gradski muzej u Sl. Brodu
Pregled rada 29. - 30. VIII. 1952.

U ZAGREBU
6-1952

*Savjetnik za povijest nauke i kulture NRH, Zl
savjetnik za povijest GND-a Brod
Grad. muzej u Brodu
Društvo muzealaca u Zgl*

Za smještaj Gradskog muzeja u Sl. Brodu ustupio je Gradski narodni odbor novu zgradu i te zgradu u kojoj su bili smješteni uređaji GND-a Sl. Brod. Ovo je bio povod toga dolaska u Brod.

Zgrada ustupljena Gradskom muzeju sastoji se od tri krila sa ukupno 30 prostorija koje se sa malim adaptacijama mogu urediti za odgovarajući muzeološki postav, arhiva i uredovnice.

Gradski muzej u Brodu postoji već blizu 20 godina. Tradicija ovog muzeja, bogati teren, obilan muzejski materijal, a pogotovo princip postave muzejskih zbirki, više puta je tretirano na stručnom forumu. Ukoran postav muzejskih zbirki u Brodu, posljednjih godina, uzet je kao okosnica koje bi se trebali držati ostali gradski muzeji. Ovo je tim važnije istaknuti, jer je muzej u Brodu do nedavno bio smješten u potpuno neprikladne prostorije, sa malim i nikakvim kreditima.

Muzej je ranije vodila Katarina Petrović. Dalje vrijeme radio je u muzeju njem. ratni zarobljenik Dr. Wagner, habilitirani docent sveučilišta u Beču. On je dao princip prvog postave grad. muzeja u Brodu i organizirao i sistematski sredio muzejski i arhivski materijal i organizirao stručni muzejski rad. Uz njega i po njegovim stručnim direktivama stekla je Katarine Petrović znanje i preken, koje ju je osposobila za uspješan nastavak rada.

Novi postav muzeja po Katarini Petrović 1950.-51. god. bio je muzeološki na visini i bio je početak iscrpne stručne studije. Osim toga i stručni inventar, odnosno kartoteka, muzejske slike, koje je započeta i načinjena za parsto predmeta je stručno na visini. Ovakve stručne kartoteka ima malo koji muzej u NRH.

Muzej dobio je nove prostorije i selidba muzeja, čini se da je zorela biti obavljena na brzinu. Neposredno u vrijeme priprema za selidbu predala je Katarina Petrović ostavku na dužnosti, koju je preuzeo do tada honorarni suradnik muzeja Ivan Kovačević, po struci profesor povijesti. Po stilizaciji zapisnika o primopredaji dužnosti Petrović-Kovačević, po primjedbama koje su pale na sjednici održanoj povodom toga pregleda rada u Brodu 29. VIII. 52. imam dojam da se radi

o ličnim nesuglasicama. Smatran da je bila osnovna pogreška i propust, da se kod ove prisopredaje nije tražilo prisustvo stručnog muzealca iz Zagreba, odnosno izaslanika ministarstva koji bi na mjestu riješio sporna pitanja i time spriječio komentare koji deju krivi prevac problematiki grad. muzeja u Brodu. Mislim, da još uvijek primarno težište na ličnim problemima a dotle sama selidba muzeja u nove prostorije dolazi kao sekundarni problem, što se jasno vidi po načinu selidbe.

Doduše nam 29. VIII. u jutro u nove prostorije grad. muzeja u Brodu u času kada se je prenašao grad. arhiv. Način prenašanja toga arhiva bio je identičan sa deložacijom ameda. Na to sam odmah upozorio Savjet za prosvjedu, sa molbom da se vodi kontrola odnosno omogući savjestan način selidbe muzejskog materijala. U samom muzeju sam primijetio da je u starija prostorijama iz kojih muzej seli još uvijek dio muzejskih zbirki, da je tu i najvrijedniji muzejski materijal - stari arhiv vojne krajine i slično, da je to sve otvoreno, parcijalno po prostorijama, slike i mape su još po zidovima. A istovremeno na stubištu i u prostorijama, u punom pogonu, rade zidari, koji adaptiraju zgradu za potrebe osake, kojoj je ova zgrada namijenjena.

Na inicijativa tajnika muzejskog društva, druge Kompića održane je isti dan 29. VIII., povodom moge dolaska u Brod, sjednica muzejskog društva, na kojoj su bili osim članova muzejskog društva predsjednika Kot. KO-a, tajnik GKO-a, PSS. i nač. Savjeta za prosvjedu GKO-a, članovi kot. i grad. komiteta KP. Ovdje je iscrpno pretresena problematika grad. muzeja, a posebno personalno pitanje.

Neposredno nakon prisopredaje dužnosti Petrović-Kovačević, novi kustos muzeja Kovačević otišao je na bolovanje na tri mjeseca. U međuvremenu nastupio je dužnost mladi kustos Fedrag Stašić, koji je mjesec dana ranije diplomirao kao studentista GKO-a u Brodu. Cijeli odgovorni posao selidbe muzeja pao je na ovog mladog, agilnog ali neiskusnog kustosa, koji ni najboljom voljom nije bio u stanju, da taj posao obavi sam bez štete po muzej i muzejske slike. Osim toga Stašić se oca mjesec dana odlazi na služenje vojnog roka i time muzej ostaje bez stručnog personala. I to u momentu kada je potreban najintenzivniji stručni i naučni rad na svadživljanju i postavu muzejskog materijala. U momentu kada je više nego do sada u ovom muzeju potrebne sistematski raditi. Očekanje, da će se kustos Kovačević vratiti sa bolovanja neposredno čim oče Stašić nije umirujuće i nije ríješeno. Tim više što komentari o dosadašnjem radu i zdravstvenom stanju Kovačevića nisu dali nade za takvo ríšenje.

Time bi u muzeju ostao od personala samo Antipov, koji je doduše najstariji muzejski namještenik, gotovo od osnutka muzeja, i koji

pozna je muzejski materijal. On je jedina garancija za očuvanje muzejskih zbirki, ali ne može preuzeti dužnost stručnog postava.

Na sjednici je stavljen prijedlog da bi se pomoć u radu građ. muzeja došli iz Zagreba na izvjesno vrijeme stručnjaci muzealci. Oni bi stručnim savjetom i suradnjom pomagali u postavu muzeja i u organizaciji rada. Troškovi ovog puta išli bi na teret građ. muzeja. Uponorio sam da bi se to morlo ostvariti jedino kao suradnja sa stručnim personalom u građ. muzeju u Brodu, a ne kao sadatak kojega bi poslani muzealac sam izveo. Za postav jedne zbirke treba dulji i stručni naučni rad, iz kojega postav zbirke iside kao rezultat. Muzeološki oformiti takove rezultate će sigurno vrlo rado pomoći ili učiniti kao kolegijalnu suradnju iskusniji muzealci, koji bi iz Zagreba došli da pomognu. Zato bi trebalo riješiti personalno pitanje, koje je ovdje momentalno ovdje teže nego u bilo kojem muzeju u BRH. i hitno radi selidbe i postave muzeja u novim prostorijama.

Iskaz dojam da je sa strane građ. i Kotarskog MO-a puno razumijevanje za potrebe i problematiku građ. muzeja. To je u prvom redu dokaz sama činjenica, da je muzej dobio ovakove prostorije, a druge su krediti, kojima muzej raspolaže uz visini od preko Din 200.000.-. Postoji i obećanje i garancije za daljnje kredite.

Držim da ne postoji dovoljno suradnje između muzeja i muzejskog društva, što držim da je krivnja muzeja. Primjeri takove uspješne suradnje treba da služe Brodu za uzor. To je uspješno učinjeno Varaždina, Slaska, Osijeku i ta suradnja je u znatnoj mjeri omogućila rad i uspjeh muzeja. Time bi se mogao koristiti i građ. muzej u Brodu. Ovo je pogotovo trebalo učiniti prigodom selidbe muzeja. Suradnja ljudi koji imaju saznanja i osjećaje za muzejske zbirke sigurno bi u znatnoj mjeri spriječili ovakav način selidbe ili omogućili barem nadzor kod selidbe zbirki i arhiva.

Iscrpno je raspravljen problem postave muzeja. Po nacrtu zgrade učinjenom po konzervatoru Ing. Pušića iz Zagreba načinjen je raspored izložbenog materijala, odnosno raspored izložbenog postava. Smatra se da je moguće sa manjim adaptacijama načiniti bolji postav muzejske zbirke, da bi dobila jedne cjeline i kontinuitet izložbenog prostora iz jednog šverišta. Treba odijeliti izložbeni prostor od spremišta. Treba knjižnicu i arhiv postaviti sa čitaonicom neposredno uz uređovnice, da bi se tako omogućio rad u prvom redu u arhiva.

Osim toga potreba dvorana za povremene izložbe nemije se ovdje zapostaviti. Na više što ovakove dvorane u Brodu ne postoji, a bogati materijal brodsakog muzeja ne može u cjelosti izložiti, pa

bi se povremenim izložbama bio ipak pristupačan javnosti. Time bi se i interes šire publike za muzej znatno digno.

Za rješenje problema grad. muzeja u Brodu, mislim, da bi trebalo u prvom redu hitno riješiti pitanje stručnog personala, odnosno rukovodstva muzeja. Za stručna suradnju sa muzeolozima iz Zagreba i pomoći u radu sigurno ne će biti zapreka.

Za rješenje rukovodstva muzeja, mislim, da bi se možda mogla postaviti jedna privremena alternativa sa rukovodiocem iz krugova kulturnih radnika u Brodu, uz suradnike Kovačević, Stajić, jedan etnograf i event. osim sa djelomičnom stručnom suradnjom Katarine Petrović, koja sigurno najbolje pozna problematiku i materijal, a i teren grad. muzeja u Brodu.

Milica